

jelenlegi településtől DNy-ra, egy enyhén a Bódva-völgy fölé emelkedő domboldalon terül el. A szántásban, jó észlelési körülmények mellett viszonylag sok őskori kerámiát, szórványosan császárkori, avar kori és Árpád-kori töredékeket, valamint vassalakat találtunk. A lelőhely azonosítható a Dénes György által 1973-ban bejelentett (MNM Régészeti Adattár I.32/1973).

CZAJLIK ZOLTÁN

371. Tornyiszentmiklós határa

(Zala megye) B, Kö, Kk

2000 tavaszán dr. Kvassay Judit és Frankovics Tibor, a Zala Megyei Múzeumok Igazgatósága munkatársai az M70 út nyomvonalán terepbejárást végeztek. A *Külső-Pálka* nevű határrészében, az Ó-Lendva-patakba folyó Lendvaújfalui (Bodorvölgyi-) patak egykori medrének északi partján, egy szigetszerű kiemelkedésen, 240×100 m-es területen, elszórtan felszíni leleteket gyűjtöttek, melyeket középkorinak határoztak meg, és 14. sz. lelőhelyként regisztráltak.

2000. november 15. és 21. között szondázó ásatást végeztünk ebben a határrészben, melynek célja a terepbejárás során talált lelőhely intenzitásának megállapítása volt. A mintegy 180 m² nagyságú kutatott területen azonban egyetlen régészeti objektum vagy jelenség sem került elő. A területen felszíni leleteket sem tudtunk gyűjteni.

A *Nagyszegi-dűlő* nevű határrészben, a Kerka-folyó holt ága és az Ó-Lendva-patak fölé magasodó domb tetőjén egy 150 m átmérőjű területen őskori települést találtak. A felszíni leleteket kora vaskorinak és római korinak (?) határozták meg, a lelőhelyet 13. számmal regisztrálták.

2000. november 21–27. között a dűlőben szondázó ásatást végeztünk, melynek célja a terepbejárás során talált lelőhely intenzitásának megállapítása volt.

A közelgő fagyos időszak miatt nem tártuk fel az eredetileg tervezett 200 m²-t, mivel már a kutatóárok ásásának kezdetén, alig több, mint 40 m²-nyi területen öt objektum került elő: egy árok-, valamint két gödör-részlet és két cölöplyuk. A jelenségek és a feltárt leletanyag alapján a késő bronzkori halomsíros kultúra kései szakaszának települését határoztuk meg.

A *Tüske-dűlő* nevű határrészben, az Ó-Lendva-patak északi partjára lejtő domboldalon egy 120×80 m-es területen, elszórtan felszíni leleteket gyűjtöttek, melyeket késő középkor-kora újkorinak határoztak meg, és 15. számmal regisztráltak.

2000. november 13–14-én szondázó ásatást végeztünk a dűlőben, melynek célja a terepbejárás során talált lelőhely intenzitásának megállapítása volt. A mintegy 200 m² nagyságú kutatott területen azonban egyetlen régészeti objektum vagy jelenség sem került elő, annak ellenére, hogy felszíni leleteket ismét sikerült gyűjtenünk.

P. BARNA JUDIT

372. Tótkomlós határa

(Békés megye) B, Szk, Sza, LT, N, A, Á, Kk

Az egykori Maros-ág, a Battonyától Békéssámsonig húzódó Száraz-ér rehabilitációs munkáira 2000-ben került sor. A megyei múzeumi szervezet erejéhez és idejéhez mérten figyelemmel kísérte a munkálatokat és terepbejárásokkal igyekezett tisztázni az érpárt településtörténetét.

Tótkomlós határában a Barta-mezőn kilenc, az 53-as táblában három, a Viharsarok TSz állattelepén egy, a régi Dögtemető közelében egy, a Szőlő-dűlőben kettő, a szennyvíztisztító telepen egy, a Haladás TSz állattelepén kettő, a Melindai Új-osztások határrészben öt régészeti lelőhelyet határoztunk meg (40–63. sz.). Ezekről a területekről bronzkori, szkíta, szarmata, kelta, gepida, avar, Árpád-kori és késő középkori kerámiaanyagot gyűjtöttünk.

Munkatársak: Liska András, Medgyesi Pál.

GYUCHA ATTILA

373. Tök, Templomrom

(Pest megye) Kö

A templomrom (műemléki törzsszáma: 7389) Tök községtől ÉK-re, a szőlők között található. Falaiból a félköríves záródású szentély és a téglalap alakú hajó É-i fala maradt meg magasan. A szentély K-i fala nagyrészt kiromlott, a templom többi, mára már elpusztult fala az ásatás után csupán csak sejthető volt a földfelszínen. A romot először Arányi János, később Foerk Ernő mérte fel.

A templomrom valószínűleg az 1278-ban említett Tök (Tek) falu plébániatemplomának romja. A környéket ismertető 1401. évi részletes határjáró oklevél már hallgat a faluról, majd az első, biztosan a mai településre vonatkozó adat 1467-ből származik, mikor az a Marótiak birtokában volt. A környék régészeti terepbejárása során (MRT 7. k. 35/3., 10., 11.) ismertté vált, hogy a templom körüli szőlőkben talált legkésőbbi kerámiaanyag a 13. századra – a mi gyűjtésünk szerint a 14. századra – keltezhető. A 15. században újjátelepült falu plébániatemploma a mai református templom helyén található, mely alatt 1995-ben G. László Judit középkori templommaradványokat figyelt meg leletmentésekor.

A templomrom feltárásakor meghatároztuk a templom építési rétegét, és egy arra feltöltött kb. 10 cm vastag sárga agyagréteget. Ennek felszíne igazodott a templom alapozási padkájához. Minden bizonnyal itt, vagy néhány centiméterrel magasabban volt a padlószint (szintje a romterületen talált alappontot 50,00 m-nek tekintve 48,96 m). A szentély járószintje eredetileg ugyanilyen mélyen helyezkedett el, erre utal a szentély alapozási padkája, ám sajnos a későbbi bolygatások mindent megsemmisítettek ebből a feltételezett padlóból. Később a szentély járószintjét megemelték. Előkerült ugyanis egy sekély, mészhabarcba rakott kövekből álló alapozás, mely a két diadalívpillért kötötte össze, ez lehetett a szentélylépcső alapozása. Előkerült a diadalív É-i és D-i pillérének L alakban kváderkövek-